

ABN AMRO | Duurzaamheidsverslag 2007

Per 31 december 2007 was ABN AMRO een vooraanstaande internationale bank met een balanstotaal van EUR 1.120,1 miljard, meer dan 4.000 kantoren in 53 landen en ruim 99,000 medewerkers (fte's) wereldwijd.

Inhoud

Hoogtepunten 2007

Pagina 5: **JAAROVERZICHT**

Pagina 9: **NIEUWSFLITSEN**

Aandachtsgebieden

Pagina 11: **TRANSPARANT EN AANSPREEKBAAR ZIJN**

Pagina 13: **ONZE ACTIVA BESCHERMEN**

Pagina 16: **MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORDE
FINANCIËLE DIENSTVERLENING**

Pagina 17: **EEN AANTREKKELIJKE WERKGEVER ZIJN**

Pagina 17: **DE IMPACT VAN ONZE BEDRIJFSACTIVITEITEN
OP HET MILIEU MINIMALISEREN**

Pagina 21: **BIJDRAGEN AAN LOKALE GEMEENSCHAPPEN**

Onze toekomst

Pagina 22: **ONZE TOEKOMST**

hoogtepunten 2007

JAAROVERZICHT

Klaar voor klimaatverandering!

Voorbereiden op veranderingen – het centrale thema van 2007, zowel binnen ABN AMRO als daarbuiten

2007 was het jaar waarin de wereld zich terdege bewust werd van de klimaatverandering. Het bedrijfsleven ging nog actiever op zoek naar manieren om een positieve bijdrage te leveren aan de omschakeling naar een schonere economie. Een economie die minder fossiele brandstoffen en meer duurzame energie gebruikt en daardoor minder CO2 uitstoot. Meer dan 150 bedrijven, waaronder ABN AMRO, ondertekenden de Verklaring van Bali. In deze verklaring worden regeringen over de hele wereld opgeroepen om bindende afspraken over de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen te maken.

Dit verslag geeft een overzicht van onze prestaties op het gebied van duurzaamheid in 2007.

Duurzaamheid bij ABN AMRO in 2007

Overal binnen de bank is in 2007 goede vooruitgang geboekt met de uitvoering van onze duurzaamheidsstrategie. Wij willen duurzaamheid steviger in onze kernactiviteiten verankeren door:

- binnen onze business units (BU's) en Group Functions een netwerk van specialisten op te bouwen. Medio 2007 is een duurzaamheidsraad in het leven geroepen, waarin vertegenwoordigers van de BU's samenwerken met de centrale teams van Sustainability en Risk Advisory;
- commerciële mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid te benutten, zoals de introductie van Eco-Markets, en tegelijkertijd de beheersing van sociale, ethische en milieurisico's verder te verbeteren;
- medewerkers via communicatie en training te informeren en bij het onderwerp te betrekken.

De bank behoorde in 2007 opnieuw tot de financiële instellingen die in duurzaamheidsindices het hoogst scoorden en won bovendien de Financial Times Sustainable Bank of the Year Award.

De duurzaamheidsstrategie van ABN AMRO

Onze duurzaamheidsstrategie is gebaseerd op onze waarden, op gedegen risicobeheer en een goed zakelijk inzicht en op het streven om waarde voor de toekomst te creëren voor alle belanghebbenden, waaronder klanten, medewerkers, aandeelhouders en de gemeenschappen waarin we actief zijn. We hebben zes aandachtsgebieden geformuleerd waarop we als internationale financiële organisatie een bijdrage kunnen leveren.

1. Transparant en aanspreekbaar zijn:

vertrouwen kweken; de dialoog aangaan met belanghebbenden; in alle openheid verslag doen van onze resultaten.

2. Onze activa beschermen:

sociale, ethische en milieurisico's beheersen.

3. Maatschappelijk verantwoorde financiële dienstverlening:

inzicht in de behoeften van onze klanten; verantwoordelijke kredietverlening; maatschappelijk verantwoorde en groene producten en diensten.

4. Een aantrekkelijke werkgever zijn:

medewerkers werven en vasthouden; een inspirerende, gezonde en diverse werkomgeving bieden.

5. De impact van onze bedrijfsactiviteiten op het milieu minimaliseren:

minder afval, minder gebruik van grondstoffen en de milieuprestaties van onze leveranciers helpen verbeteren.

6. Bijdragen aan lokale gemeenschappen:

door sponsoring, projecten en vrijwilligerswerk van medewerkers een bijdrage leveren aan de gemeenschappen waarin we actief zijn.

Duurzaamheidsindices

Dow Jones Sustainability Index – STOXX
Dow Jones Sustainability Index – World
FTSE4Good Europe 50 and World 100
Innovest Strategic Value Advisors
Global 100 Most Sustainable
Corporations in the World

leider
gedeelde eerste plaats in banksector
opgenomen
AAA

opgenomen

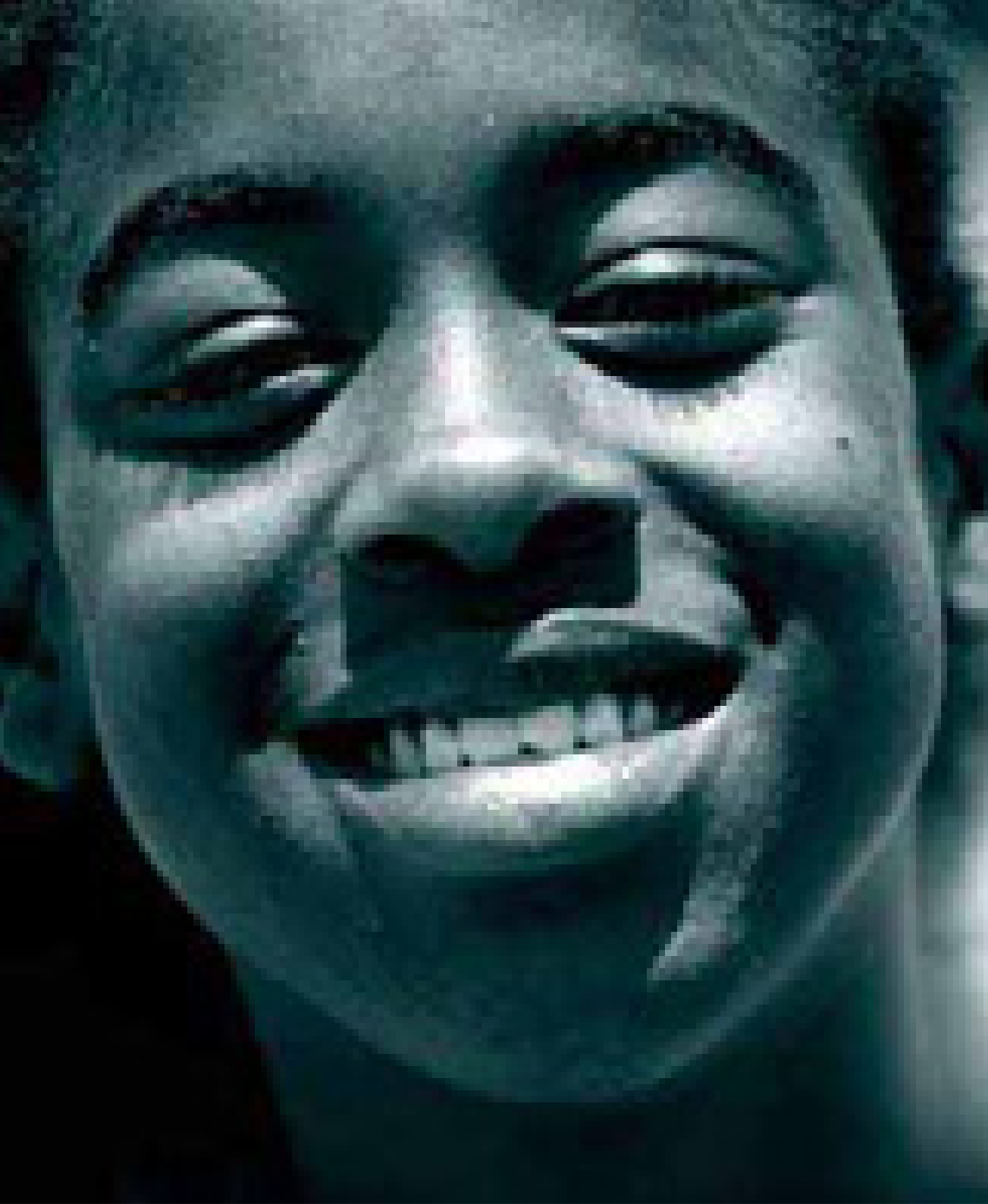
Ranglijsten en prijzen

Sustainable Bank of the Year 2007
Prijs voor Corporate Social Responsibility
Zilver voor Excellence in Emission Markets
Derde plaats in de top 10 van
World's Greenest Companies
Tweede plaats Corporate Governance and
Climate Change:
the Banking Sector

Financial Times
Beste Europese onderneming
Energy Business Awards

The Independent

Ceres

Eco-Markets

Voortbouwend op haar bewezen expertise in de ecosector zette ABN AMRO in 2007 Eco-Markets op, een interdisciplinaire groep met productdeskundigen vanuit de hele bank. De groep signaleert marktkansen met betrekking tot klimaatverandering en milieu, ontwikkelt innovatieve nieuwe instrumenten en producten en voorziet in de financieringsbehoefte van klanten op dit snelgroeiende, nieuwe terrein.

Zie pagina 16 voor nadere informatie.

Duurzaamheid - ook uw zaak

De bekendheid met en belangstelling voor duurzaamheid onder onze medewerkers is in de loop der jaren sterk toegenomen.

Dat hebben we bereikt door:

- sinds 2005 een internationale e-nieuwsbrief over duurzame ontwikkeling te publiceren waarmee we ruim 11.000 medewerkers bereiken;
- medewerkers te trainen en e-learningmodules over duurzaamheid aan te bieden;
- bewustwordingscampagnes te voeren op internationaal, BU en nationaal niveau;
- de dvd 'Listen Very Carefully' te produceren. Hierop praten kinderen - de leiders van morgen - over de toekomst.

Duurzaamheid in India

ABN AMRO India is door de Financial Times / IFC uitgeroepen tot duurzame bank van het jaar 2007 in opkomende markten.

De publicatie van haar eerste duurzaamheidsverslag was een primeur voor de financiële sector in het land.

Zie <http://www.abnamro.co.in> (Engelstalig).

De bank, die al een goede reputatie op het gebied van duurzaamheid genoot dankzij haar SRI-fondsen en microkredietbedrijf, introduceerde in 2007 het eerste groene bankkantoor in India en won daarmee de platinaonderscheiding voor Leadership in Energy and Environmental Design (LEED). Het kantoor investeert in de lokale gemeenschap via de ABN AMRO Foundation India en concentreert zich daarbij op vier thema's: milieu, armoedebestrijding, achterstandskinderen en hulp en herstel bij rampen.

ABN AMRO Real

In 2007 heeft ABN AMRO Real duurzaamheid onder haar leveranciers gestimuleerd, zijn ruim 5.000 bedrijven doorgelicht op maatschappelijke en milieurisico's en zijn voor duizenden leidinggevenden en medewerkers duurzaamheidstrainingen georganiseerd. In december is ABN AMRO Real gestart met online en klassikale cursussen en webfora over duurzaamheid voor klanten, leveranciers en overige belangstellenden.

ABN AMRO Real is een pionier op het gebied van duurzaamheid. Sinds de bank het onderwerp acht jaar geleden op haar agenda zette, heeft ze het eerste ethische beleggingsfonds van Latijns-Amerika opgezet, haar microkredietbedrijf uitgebouwd tot ruim 68.000 klanten en het voortouw genomen in de handel in emissierechten. Voorts heeft Banco Real met de International Finance Corporation (IFC) samengewerkt op het gebied van maatschappelijk verantwoord lenen en heeft zij Real Duurzaam Bouwen geïntroduceerd.

Meer mogelijk maken – BU Europa

Dankzij de inzet van een klein, centraal team en een netwerk van 25 lokale, door de landenmanagers benoemde duurzaamheidsfunctionarissen is in 2007 de aandacht voor duurzaamheid binnen BU Europa sterk gegroeid.

De eerste prioriteit was om medewerkers bij duurzaamheidsinitiatieven te betrekken en deze initiatieven af te stemmen op de lokale praktijk en plannen, met strategische coördinatie van het centrale team.

Op bijeenkomsten in twaalf landen werd met klanten gediscussieerd over duurzaamheid en werden duurzame producten gepromoot. In zestien landen zijn bewustwordings- en betrokkenheids-campagnes gevoerd onder onze medewerkers en in elf landen zijn trainingen gehouden. Voor wat betreft vrijwilligerswerk en maatschappelijke activiteiten waren er 43 projecten in dertien landen.

Gedurende het jaar zijn een speciaal team en een speciale structuur voor ESE-risico-advisering (environmental, social and ethical risks: sociale, ethische en milieurisico's; hierna kortweg te noemen de ESE-risico's) in de risicobeheerfunctie ingebed. Voorts hebben de BU en lokale HR-managers duurzaamheid in hun SMART-doelstellingen opgenomen.

NIEUWSFLITSEN

Hieronder volgen enkele hoogtepunten op het terrein van duurzaamheid in 2007 waarover we onze medewerkers maandelijks hebben geïnformeerd.

Januari

Een primeur: de introductie van Eco-Markets, waarin onze groene producten en deskundigheid worden gebundeld.

Februari

ABN AMRO staat met nog twee andere financiële instellingen in 'Who's Doing Well By Doing Good?', de lijst van dertig meest duurzame bedrijven volgens het blad Business Week.

De rol die Global Markets speelt bij een Aziatisch-Duitse overname in de duurzame energiesector, bevestigt de expertise van het M&A -team van de bank in windenergie.

Onze positiebepaling ten aanzien van mensenrechten wordt in de interne beleidsdatabase opgenomen; we nemen deel aan een consultatieronde van de VN over mensenrechten.

Maart

Asset Management India lanceert het eerste SRI-fonds van India.

Het ABN AMRO duurzaamheidsverslag 2006 vermeldt dat het aantal klanten voor micro-financiering bijna verdubbeld is, van 186.300 in 2005 naar 351.500 in 2006.

April

ABN AMRO Real publiceert het derde duurzaamheidsverslag, in de vorm van een tijdschrift.

Het kader van Global Services voor duurzame ontwikkeling wordt goedgekeurd.

Banco, een dochterbedrijf van Nordic, introduceert het eerste CO2-neutrale milieufonds van Scandinavië.

Het bestuur van de ABN AMRO Foundation geeft het groene licht voor negen nieuwe projecten in China, Uruguay, Colombia, Argentinië, Kazachstan en Brazilië.

Mei

ABN AMRO kondigt aan dat de bank CO2-neutraal wordt.

ABN AMRO gaat financiering van USD 1 miljard arrangeren voor het klimaatinitiatief van Bill Clinton.

Juni

Evenementen en wedstrijden voor medewerkers over de hele wereld in het kader van de wereldmilieudag.

ABN AMRO en ABN AMRO India winnen beide de Sustainable Banking Awards van de Financial Times.

De bank reageert op kritiek van Nederlandse televisie over 'onethisch beleggen' in Nederland.

Juli

BU Azië creëert de mogelijkheid voor medewerkers om vrij te nemen voor vrijwilligerswerk in het kader van door de bank gesponsorde maatschappelijke activiteiten.

De bank introduceert de eerste aan SRI's gekoppelde gestructureerde producten.

Augustus

De voormalige Amerikaanse vice-president Al Gore houdt een toespraak voor klanten van ABN AMRO in Singapore.

Megacontract voor de bank: de financiering van twee windparken voor de Engelse oostkust.

Kantoor van ABN AMRO Real ontvangt zilveren LEED-certificaat voor duurzaam bouwen.

BU Nederland neemt maatregelen om meer vrouwen en mensen uit etnische minderheden te werven.

September

Wereldbank en ABN AMRO lanceren World Bank Eco-3 Plus Note.

ABN AMRO Private Clients komt met de eerste duurzaamheidsindicator ter wereld.

Oktober

ABN AMRO Investor Relations wint de IR Magazine Continental Europe 2007 Awards in de categorieën beste Investor Relations tijdens een fusie/overname en beste toepassing van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Het ESE-risicobeheermodel van de bank wordt operationeel.

De bank financiert de bouw van een biodiesel-fabriek in Tsjechië, één van de vele duurzame projectfinancieringen van de bank.

November

Start van informatiebijeenkomsten voor medewerkers over ESE-risico's en kansen in afzonderlijke bedrijfstakken.

ABN AMRO Singapore wint CSR Recognition Award.

Gezamenlijk onderzoek van ngo en ABN AMRO naar beschuldigingen over handelwijze van de bank in de defensiesector met succes afgerond.

December

De bank tekent de Verklaring van Bali die oproept een internationaal kader te scheppen voor de aanpak van klimaatverandering.

ABN AMRO India brengt duurzaamheidsverslag uit, een primeur voor de financiële sector in het land.

De bank treedt op als gastheer bij de Nederlandse publicatie van het jaarverslag van het Carbon Disclosure Project.

Medewerkers doen mee aan de Internationale dag van de vrijwilliger van de VN.

Terugblik op

TRANSPARANT EN AANSPREEKBAAR ZIJN

Een intensief jaar van dialoog en discussie

Voor ABN AMRO was 2007 een jaar van intensieve dialoog met externe belanghebbenden en natuurlijk ook met onze aandeelhouders.

Investor Relations heeft onze particuliere en institutionele beleggers voorzien van essentiële financiële informatie. Dit betrof met name informatie omtrent de overname. Verder heeft Investor Relations publicaties voor aandeelhouders uitgebracht, alsmede enkele hulpmiddelen voor beleggers om hun portefeuille te volgen.

In het afgelopen jaar hebben we ook weer veelvuldig contact gehad met belangengroepen en (inter-)nationale instellingen over onderwerpen met betrekking tot duurzaamheid en economische ontwikkeling. De maatschappelijke bezorgdheid over duurzaamheid is in 2007 gegroeid en de roep om samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven bij het zoeken naar oplossingen is luider geworden. Bij onze inspanningen hebben wij ons meer gericht op intensivering van de dialoog en samenwerking met een kleiner aantal multilaterale instellingen en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) dan voorheen.

Aandachtsgebieden

Belangrijkste thema's	Forum
Financiële risico's van klimaatverandering	Klimaatveranderingsforum van de VN Adviesgesprekken met de Nederlandse regering
Klimaatvriendelijke economie	Carbon Disclosure Project
Krediet en markttoegang voor achterstandsgroepen	VN-adviesgroep inzake diversiteit in de financiële sector Foreign Workers Remittances (BAS)
Ontwikkelingsfinanciering	World Economic Forum, Eco-Soc
Schone energie	Programma voor schone energie van de Wereldbank Energiebeleidsmakers EU REN 21 – Renewable Energy Networks for the 21 st Century

Uitdagingen

Ngo's hebben vraagtekens gezet bij de rol die de financiële wereld en de afzonderlijke financiële instellingen spelen bij milieu- en maatschappelijke problemen, met name de uitstoot van CO2 en mensenrechten:

- ngo's als Milieudefensie hebben de grote Nederlandse banken opgeroepen de financiering van emissie-intensieve bedrijfstakken en duurzame energie in evenwicht te brengen;
- organisaties als Oxfam Novib hebben de banken gevraagd om bij transacties in de defensie-industrie meer oog te hebben voor bescherming van de mensenrechten. Wij konden aantonen dat wij beschikken over een stringent en verantwoordelijk beleid voor deze sector.

Waarom wij de dialoog aangaan met belanghebbenden

- is essentieel om het vertrouwen van het publiek te winnen en te behouden;
- houdt ons op de hoogte van nieuwe trends;
- leidt tot uitwisseling van informatie en dus tot beter onderbouwde beslissingen;
- leidt tot innovatie en een betere dienstverlening aan onze klanten;

- stelt de bank in staat om internationale problemen slagvaardiger aan te pakken.

Wij doen er alles aan om in onze contacten met belanghebbenden steeds transparant en ethisch te handelen en respecteren onder alle omstandigheden de privacy van onze klanten.

Klimaatverandering

In 2007 heeft de bank de volgende activiteiten op het gebied van klimaatverandering ondernomen:

- rol als internationale gesprekspartner en pleitbezorger (bijvoorbeeld Corporate Leaders Groups on Climate Change, Verklaring van Bali);
- ontwikkeling van een markt voor CO2-rechten en financiering van duurzame energie (Eco-Markets);
- inzet van onze expertise inzake duurzaamheidsrisico's. Het Sustainable Risk Advisory team is begonnen de klimaatgerelateerde wet- en regelgevingsrisico's en de mogelijke gevolgen daarvan voor de activiteiten van de groep te analyseren. ABN AMRO is ook betrokken geweest bij overleg om een beter inzicht te krijgen in de risico's die klanten lopen als gevolg van overstromingen, stormen, stijging van de zeespiegel enz.

Dialogues House

BU Nederland heeft haar voormalige dealingroom omgevormd tot het 'Huis van de dialoog', waar bekende sprekers worden uitgenodigd om in te gaan op onderwerpen als duurzaamheid, innovatie en ondernemerschap.

Duurzaamheidsverslaggeving

Ons duurzaamheidsverslag 2006 is opgesteld volgens de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI) en is door de externe accountant van een goedkeurende verklaring voorzien.

Fraudepreventie

In de hedendaagse zakenwereld zijn transparantie, aanspreekbaarheid en verantwoordelijkheid cruciaal. Dit alles vereist een goede corporate governance, adequate systemen en medewerkers die weten wat ze moeten doen.

ABN AMRO heeft een mondiaal klokkenluiderbeleid dat medewerkers de gelegenheid biedt vermoedens van onethisch of crimineel gedrag te melden, desgewenst anoniem. In 2007 zijn extra maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat medewerkers een antiwitwastraining volgen en zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid en elk vermoeden van onoorbare praktijken melden.

- gesprekken met belanghebbenden om geschikte maatregelen te bepalen naar aanleiding van de uitkomsten van maatschappelijk onderzoek naar het klimaatbeleid, de producten en de processen van banken;
- publicatie en vermindering van onze CO2-voetafdruk en stimulering van medewerkers om zuinig met energie te zijn.

ONZE ACTIVA BESCHERMEN

Risicobeheer

Effectief risicobeheer is van essentieel belang voor elke financiële instelling. Simpel gezegd: als je geld uitleent, moet je weten hoe groot de kans is dat je dit geld ook weer terugkrijgt. Om je reputatie te beschermen is evenwel vaak iets meer nodig. Wij hebben een systeem ontwikkeld voor de vroegtijdige signalering en beheersing van sociale, ethische en milieurisico's.

Om te kunnen waarmaken waarvoor wij staan, namelijk 'de juiste dingen op de juiste manier doen', kijken wij niet alleen naar de cijfers. Zeker zo belangrijk is dat wij onze klanten en hun werkerreinen kennen. Daarom houden we bij al onze bedrijfsactiviteiten (dus niet alleen bij kredietverlening) ook steeds meer rekening met ESE-risico's. Deze holistische wijze van risicobeheer vormt een belangrijk onderdeel van het duurzaamheidsprogramma van de bank.

Om te zorgen dat onze medewerkers dit uitgangspunt begrijpen en ook daadwerkelijk toepassen, heeft ons mondiale Sustainable Risk Advisory team trainingen gegeven en voor de hele groep hulpmiddelen ontwikkeld, zoals beleid, systematische werkwijzen en informatie.

In 2007 hebben we op twee fronten vooruitgang geboekt: ontwikkeling en implementatie van beleidskader en hulpmiddelen, en uitbreiding van de personele capaciteit in de regio's voor het beoordelen van de ESE-risico's.

Het systeem

Het pas ontwikkelde en ingevoerde ESE Risk Governance Model vormt het organisatorisch kader zodat senior managers weten wat de

ESE-risico's inhouden, deze risico's de juiste prioriteit krijgen en goed beheerst worden, en lokale medewerkers weten hoe zij problemen moeten aanpakken en wanneer zij deze naar het hoofdkantoor moeten doorverwijzen.

Het hoofdkenmerk van het model is dat zaken worden geëscaleerd op basis van hun ESE-profiel, ongeacht de omvang van de kredietaanvraag. Op deze wijze komt de besluitvorming over welke transacties de bank aangaat en met welke klanten de bank zaken doet, te liggen bij het bedrijfs-onderdeel dat hiervoor het best is toegerust.

Het ESE-risicofilter is voor medewerkers het belangrijkste hulpmiddel om te bepalen welke niet financiële risico's relevant zijn bij een zakelijke beslissing. In 2007 hebben we een volledig nieuwe versie van dit filter geïntroduceerd op basis van branchecodes. Het filter leidt de medewerker stap voor stap door een korte reeks eenvoudige vragen toegespitst op de bedrijfstak van de klant.

Verder hebben we ons voornemen uitgevoerd om een ESE-risicoanalyse op te nemen in onze klantacceptatieprocedure.

Voor enkele gevoelige terreinen hebben we specifiek beleid. In 2007 hebben we ons defensiebeleid geactualiseerd en is de eerste uit een reeks publicaties over ESE-risico's (en kansen) in alle 25 bedrijfstakken verschenen. In Nederland hebben de commerciële medewerkers cd's met soortgelijke informatie in het Nederlands ontvangen.

Versterking van regionale capaciteit

Al onze BU's beschikken inmiddels over ESE-specialisten. Transaction Banking heeft een handboek opgesteld dat medewerkers helpt ESE-risico's op het gebied van handelsfinanciering

te beoordelen. Het Braziliaanse ESE-risicoteam heeft een sleutelrol gespeeld bij de totstandkoming van de financiering van de renovatie van een gebouwencomplex waarbij energie- en waterbesparing centraal staan. Hiermee bewees dit team dat risico's en kansen hand in hand kunnen gaan. In Azië hebben we een speciale methode ontwikkeld waarmee we de ESE-risico's van onze snelgroeiende MKB-portefeuille kunnen signaleren en beheersen. In verband met de snelle commerciële opkomst van biobrandstoffen hebben we voorts een risicoanalysemethode voor de palmolie-sector geïntroduceerd.

Wat betekent ESE?

ESE staat voor environmental, social, ethical, ofwel sociaal, ethisch en milieurisico. Als bank staan wij bloot aan ESE-risico's. Wanneer wij bijvoorbeeld krediet verstrekken aan een bedrijf dat zich schuldig maakt aan dwangarbeid, lopen wij een ethisch risico, met mogelijke reputatieschade als gevolg.

Equator Principles

De Equator Principles stellen milieueisen aan de financiering van grote projecten. In 2007 heeft ABN AMRO de Equator Principles toegepast op 39 projecten en transacties, verdeeld over al onze bedrijfsonderdelen wereldwijd. Nadere gegevens vindt u in onderstaande tabellen:

EP toetsing wereldwijd

Toetsing van projecten aan Equator Principles, naar categorie

	Aantal projecten	Goedgekeurd	Goedgekeurd onder voorbehoud	Afgekeurd
Categorie A projecten	11	6	5	0
Categorie B projecten	21	7	14	0
Categorie C projecten	7	5	2	0
Totaal	39	18	21	0

Toetsing van projecten aan Equator Principles, naar sector

	Aantal projecten	Goedgekeurd	Goedgekeurd onder voorbehoud	Afgekeurd
Olie & gas	10	6	4	0
Mijnbouw & metalen	3	1	2	0
Energie & nutsbedrijven	13	5	8	0
Bouw & bouwmaterialen	2	1	1	0
Overheid	2	2	0	0
Overig	9	3	6	0
Totaal	39	18	21	0

Toetsing van projecten aan Equator Principles, naar transactiesoort en omvang

Transactiesoort	Aantal projecten	Projectkosten	
		(in USD)	Aantal projecten
		≥ 1 billion	13
Projectfinanciering	19	≥ 500 - < 1000 million	8
Mengvormen	20	≥ 250 - < 500 million	3
		≥ 50 - < 250 million	12
		< 50 million	3
Totaal	39	Totaal	39

Toetsing van projecten aan Equator Principles, naar locatie

Projectlocatie	Aantal projecten
Europa	16
Brazilië	4
Overig Latijns-Amerika	1
Australië	3
Noord-Amerika	2
Overig Azië	6
India	0
Midden-Oosten	2
Afrika	5
Totaal	39

SRA: adviezenoetsing per sector en activiteit in 2007

	Aantal projecten	Goedgekeurd		
		Goedgekeurd	onder voorbehoud	Afgekeurd
Olie & gas	36	28	7	1
Mijnbouw & metalen	21	13	7	1
Luchtvaart & defensie	27	22	4	1
Energie & nutsbedrijven	23	14	8	1
Bosbouw	8	3	5	0
Chemie	11	9	2	0
Gokken	11	5	3	3
Financiële diensten	1	1	0	0
Overige sectoren	49	44	3	2
SRA-sectoradviezen	187	139	39	9
Handelsfinanciering	138	120	5	13
Totaal uitgebrachte adviezen	325	259	44	22

De cijfers hebben betrekking op het centrale SRA-team. Het aantal toetsingen is gedaald ten opzichte van 2006 doordat veel advieswerk is overgedragen aan de regionale BU's. Het SRA-team van BU Azië heeft bijvoorbeeld 146 adviezen meer uitgebracht en het team van BU Europa 88. Het ESE-risicoteam van ABN AMRO Real heeft ruim 5.000 lokale bedrijven aan sociale en milieucriteria getoetst.

NB: bovenstaande cijfers zijn weliswaar zorgvuldig geverifieerd, maar zijn niet formeel door een externe accountant gecontroleerd.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORDE FINANCIËLE DIENSTVERLENING

Goede zaken

In 2007 hebben we op het zakelijk vlak flinke vooruitgang geboekt met duurzaamheid door onze klanten nieuwe manieren te bieden om ethisch te beleggen en om te gaan met dilemma's als klimaatverandering.

Wij hebben de over de bank verspreide kennis van milieugerelateerde producten gebundeld in een virtueel team onder de naam Eco-Markets. Op deze manier is ons innovatiepotentieel aanzienlijk vergroot. Het team, dat dwars door de organisatiestructuur heen actief is, heeft een goed eerste jaar achter de rug, waarin het klanten kon helpen de financiële risico's en kansen van klimaatverandering en milieuproblematiek te beheersen resp. te benutten.

Wij kunnen op dit gebied concurreren door gebruik te maken van de sterke punten van onze bestaande activiteiten:

Emissiehandel

ABN AMRO is al sinds 2005 actief in de emissiehandel, één van de manieren om het klimaatprobleem aan te pakken. We hebben ons werkterrein sindsdien uitgebreid met innovatieve emissieproducten voor een grotere groep klanten. Enkele voorbeelden:

- in juni 2007 bracht de bank de eerste Certified Emission Reduction (CER) transactie ooit in India tot stand;
- in juli 2007 werd een baanbrekend mandaat van de Nederlandse overheid uitgevoerd in verband met het EU-emissiehandelsstelsel (EU Emission Trading System, EU ETS).

In November 2007 ontving ABN AMRO bij de Energy Business Awards de zilveren onderscheiding voor Excellence in Emissions Markets.

Duurzame energie en schone technologie

In de sector duurzame energie waren wij in 2007 betrokken bij openbare bemiddelings- en adviesdiensten ter waarde van ruim EUR 2,8 miljard en financieringen ter waarde van bijna EUR 1 miljard. We hebben een New Energy Technologies team opgezet. Dit team richt zich wereldwijd op transacties van duurzame energietechnologie en -capaciteit (wind, zon, water, biomassa, biobrandstoffen en kernenergie), gesteund door langjarige ervaring in deze sectoren.

Eco-indices en SRI-introducties

In 2007 introduceerde ABN AMRO de Climate Change & Environment Index, de eerste dynamische, op regels gebaseerde index van bedrijven die direct zijn betrokken bij de aanpak van het klimaatprobleem en andere milieukwesties.

In september haalden de Wereldbank en ABN AMRO in een exclusieve samenwerking in Nederland EUR 150 miljoen op met de introductie van de World Bank Eco-3 Plus Note. De Wereldbank gaat de opbrengst gebruiken voor de financiering van projecten voor armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling. Beleggers krijgen een product met kapitaalbescherming en een gegarandeerd rendement van 3%, dat nog hoger kan uitvallen bij een positieve ontwikkeling van de Climate and Environment Indexcomponent.

Het vermogen van het ABN AMRO Ethical Fund, een van de eerste SRI-fondsen van Brazilië, steeg van BRL 100 miljoen in 2006 tot BRL 660 miljoen in oktober 2007.

ABN AMRO Asset Management heeft in 2007 het aantal SRI-fondsen wereldwijd uitgebreid tot meer dan 26. Tot de nieuwe fondsen behoren onder meer het ABN AMRO Clean Tech Fund, het Climate Neutral Environmental Fund van Banco (een dochterbedrijf van Nordic) en het eerste SRI-fonds van India, het ABN AMRO Sustainable Development Fund.

In 2007 voerde BU Nederland een opvallende campagne voor duurzaam beleggen.

Microfinanciering

De bank heeft de ontwikkeling van haar microfinancieringsactiviteiten in Brazilië, India en de Verenigde Staten in 2007 voortgezet.

Onze microfinanciering in Brazilië is sterk gegroeid. We hebben duizenden nieuwe klanten kunnen helpen en zijn inmiddels de op één na grootste microkredietverstrekker van het land. In India is het aantal individuele kredietnemers bijna verdubbeld; van 340.000 in 2006 naar ruim 673.000 in december 2007.

Duurzaamheidsindicator

Beleggers willen steeds vaker weten hoe duurzaam hun portefeuille is. Wij zijn de eerste bank die aan deze behoefte tegemoet komt door informatie over de duurzaamheid van afzonderlijke aandelen eenvoudig toegankelijk te maken. ABN AMRO Private Clients heeft samen met ABN AMRO Asset Management en BU Nederland een unieke duurzaamheidsindicator ontwikkeld voor beleggingsbeheerders van de bank in Nederland en bij BU Private Clients wereldwijd. Voor ruim 400 beursfondsen is op basis van informatie van onafhankelijke ratingbureaus vastgesteld hoe duurzaam deze bedrijven opereren ten opzichte van het gemiddelde van hun bedrijfstak.

Diversiteit en mensenrechten

In 2007 hebben wij onze inspanningen voor een divers personeelsbestand voortgezet. Zo is een wedstrijd georganiseerd om voorbeelden van diversiteitsbevorderend gedrag naar boven te brengen. De integratie van mensenrechten in ons beleid en onze trainingen is voortgezet. We hebben bijvoorbeeld maatregelen tegen discriminatie en (seksuele) intimidatie in ons diversiteitsbeleid opgenomen. De bank heeft voor haar inspanningen op dit gebied wereldwijd diverse prijzen in ontvangst mogen nemen.

EEN AANTREKKELIJKE WERKGEVER ZIJN

Aandacht voor onze mensen

Wij zijn een verantwoordelijke werkgever. In 2007 had het voorbereiden van onze medewerkers op de komende veranderingen dan ook de hoogste prioriteit.

Verandermanagement

HR heeft zich vooral gericht op het begeleiden van leidinggevenden en medewerkers in onzekere tijden en bij hun voorbereiding op de veranderingen. Onder de titel 'Let's get ready – Smart moves for integration' zijn workshops en toolkits ontwikkeld en bankbreed verspreid.

Daarnaast zijn er speciale communicatiekanalen opgezet, zoals de transitie-site van de groep, en hebben we nauw samengewerkt met het Vertegenwoordigend Overleg. Bij alle organisatieveranderingen houden we ons uiteraard aan het lokale arbeidsrecht en aan eventuele afspraken met vakbonden of ondernemingsraden.

Leiderschap en ontwikkeling

Ook in 2007 namen performancemanagement, talentinventarisatie en mogelijkheden voor leiderschap en ontwikkeling een belangrijke plaats in. Wij denken dat hierdoor de betrokkenheid en de motivatie van medewerkers kunnen worden geborgd. Wij hebben initiatieven ondernomen om duurzaamheidsconcepten te integreren in ons reguliere trainingsaanbod en informatie over duurzaamheid opgenomen in het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers.

DE IMPACT VAN ONZE BEDRIJFS- ACTIVITEITEN OP HET MILIEU MINIMALISEREN

Onze voetafdruk verkleinen

De talrijke initiatieven om onze CO₂-voetafdruk te verkleinen en CO₂-neutraal te worden, leverden in 2007 veelbelovende resultaten op. Het energieverbruik en de daarmee gepaard gaande CO₂-uitstoot liet over een breed front een dalende lijn zien.

Onze streven om het energieverbruik terug te dringen, willen wij in de eerste plaats verwezenlijken door minder energie te gebruiken en 'groene' energie in te kopen. In 2007 is de afdeling Services Sustainable Development opgezet om hierop toe te zien, om de afvalproductie te helpen verkleinen en om de medewerkers bij deze milieu-initiatieven te betrekken. Het team heeft hierbij nauw samengewerkt met Global Property and Facilities Management Services, IT en Global Procurement.

In 2007 hebben we:

- een webtool ontwikkeld waarmee we het energieverbruik en de CO₂-productie van onze gebouwen in Europa nauwkeurig kunnen bijhouden. Hierdoor weten we precies waar het energieverbruik hoog is en kunnen we passende maatregelen nemen;
- ons energiebesparingsbeleid verder doorgevoerd, onder meer door dubbelzijdig printen, bewegingsmelders voor de verlichting, en de installatie van software die beeldschermen automatisch uitschakelt. In Nederland zet speciale software computers en beeldschermen automatisch in de slaapstand als ze enige tijd niet zijn gebruikt;
- geïnvesteerd in duurzaam bouwen: verschillende van onze gebouwen hebben een gouden LEED-certificaat (Leadership in Energy and Environmental Design) gewonnen en een kantoor in India zelfs het felbegeerde platina LEED-certificaat.

- met Dell™ samengewerkt voor compensatie van de CO₂-uitstoot. Voor elke pc van Dell die we aanschaffen, wordt in een duurzaam beheerd bos een boom geplant: de teller staat inmiddels op 16.000;
- het aantal leveranciers met wie een ESE-gedragcode is afgesproken, met 63% vergroot (nu 695);
- opnieuw geïnvesteerd in FSC-gecertificeerd en/of gerecycled papier. In Brazilië is 79% van ons papier gerecycled. In Nederland heeft meer dan 80% van het papier dat de bank gebruikt, het FSC-keurmerk;
- medewerkers in zeer uiteenlopende locaties, van Engeland tot Roemenië en Turkije, gestimuleerd om hun energiegebruik en afvalproductie actief terug te dringen.

Verder hebben we in 2007 opnieuw geïnvesteerd in energiebesparingstechnologie. In Azië is met behulp van servervirtualisatietechnologie het aantal servers met 89% verlaagd: dit leverde een forse energiebesparing op en een vermindering van de CO₂-uitstoot van naar schatting 1.924 ton. Ook hebben we geïnvesteerd in audio-, video- en webconferentie (onder meer de inrichting van HALO suites als hoogwaardig alternatief voor reizen).

Energie- en papierverbruik

	2007	2006	2005	2004
- Stroomverbruik in kWh ¹	799,500,936	837,695,572	699,302,119	705,241,555
- Energieverbruik andere bronnen ^{1,2}	157,990,833	183,343,574	216,248,035	215,315,873
Totaal energieverbruik	957,491,769	1,021,039,146	915,550,154	920,557,428
Totaal papierverbruik in tonnen ³	11,557	11,571	12,401	12,254

1 Berekend op basis van 87% van het verbruik en geëxtrapoleerd naar groepsniveau, inclusief het effect van de verkoop van LaSalle.

2 Inclusief fossiele brandstoffen, stadsverwarming en stadskoeling.

3 Papier: berekend op basis van 99% van het aantal fte's en geëxtrapoleerd naar groepsniveau, inclusief het effect van de verkoop van LaSalle.

Zakelijk vliegverkeer en CO2-uitstoot

	2007	2006	2005	2004
Zakelijke vliegkilometers (per fte) ¹	4,709	6,432	6,184	5,398
- korte afstand ²	401	489	478	446
- lange afstand	4,308	5,943	5,706	4,952
CO2-uitstoot (in tonnen per fte) ³	0.5453	0.7418	0.7137	0.6250
- korte afstand	0.0722	0.0881	0.0860	0.0803
- lange afstand	0.4732	0.6537	0.6276	0.5447
CO2-uitstoot (totaal in tonnen) ⁴	58,822	78,206	69,602	66,194

1 Op basis van 72% van fte's.

2 Korte afstand: minder dan 500 km.

3 Op basis van emissiefactoren voor zakelijke vliegkilometers zoals vermeld in het WRI/WBCSD GHG Protocol Initiative.

4 Op basis van extrapolatie naar totaal aantal fte's op groepsniveau.

CO2-uitstoot (in tonnen) ¹

	2007	2006	2005	2004
- <i>Elektriciteitsverbruik</i>	256,055	292,780	223,917	292,894
- <i>Energieverbruik andere bronnen</i>	39,127	43,734	52,940	47,746
Totaal energieverbruik	295,182	336,514	276,857	340,640
Zakelijk vliegverkeer	58,822	78,206	69,602	66,194
Totaal	354,004	414,720	346,459	406,834

¹ Voor de berekening van de CO2-uitstoot is de tool van het WRI/WBCSD GHG Protocol Initiative gebruikt.

Milieueffecten

	2007	2006	2005	2004
Elektriciteit (kWh per m ²)	339.4	360.3	360.7	378.8
Elektriciteit (kWh per werkplek)	6,723	7,157	7,293	7,585
Elektriciteit (kWh per fte)	8,889	9,684	9,388	8,691
Zakelijk vliegverkeer (km per fte)	4,709	6,432	6,184	5,398
Totale CO2-uitstoot (in ton per fte)	3.29	3.93	3.55	3.84
Papierverbruik (in ton per fte)	0.11	0.11	0.13	0.12

Onze milieuprestaties in 2007

Door de goede voortgang van onze operationele initiatieven, meer investeringen in groene energie en de verkoop van enkele energieverspillende gebouwen konden we ons energieverbruik en onze CO2-uitstoot verminderen. Ook het proces voor het verzamelen van gegevens is verbeterd. Hierdoor hebben we nu een nog beter beeld hebben van onze voetafdruk. Voorts is het reizen aanzienlijk teruggedrongen dankzij reisbeperkingen, beter inzicht in de inkoop en meer faciliteiten voor conferenties op afstand.

Campagne

Voor onze medewerkers is een belangrijke rol weggelegd in het streven om onze CO2-uitstoot te verminderen. In dit verband zijn we onder de titel 'Our Carbon Commitment' een mondiale campagne gestart om medewerkers bewust te maken van ons commitment ten aanzien van het directe energieverbruik en zakelijke vliegverkeer. Op de intranetpagina's van de campagne is informatie te vinden over vermindering van de CO2-uitstoot op het werk (en thuis), aangevuld met voorbeelden uit de praktijk en links naar websites als RBS YourWorld. Dit is een speciale site met suggesties hoe wij de impact van onze bedrijfsactiviteiten op het milieu kunnen beperken.

BIJDRAGEN AAN LOKALE GEMEENSCHAPPEN

Toegevoegde waarde voor de gemeenschappen waarin we actief zijn

Als internationale onderneming met medewerkers en kantoren over de hele wereld zijn wij goed in staat om een positieve bijdrage te leveren aan de gemeenschappen waarin we actief zijn. Door middel van sponsoring en maatschappelijke initiatieven geven wij hieraan graag invulling.

Onze maatschappelijke projecten zijn vooral gericht op het bevorderen van een duurzaam bestaan: wij willen mensen de middelen aanreiken om in hun levensonderhoud te voorzien en een toekomst op te bouwen. Onze projecten richten zich met name op inkomensvorming, milieubescherming en onderwijs.

Een belangrijk aspect van deze initiatieven is de betrokkenheid van onze medewerkers. Zij geven bijvoorbeeld financieel advies aan jonge ondernemers of leeshulp aan kinderen. In 2007 is het aantal medewerkers dat deelnam aan onze maatschappelijke projecten, opnieuw toegenomen, vooral in Azië, Latijns-Amerika en Europa.

Deze betrokkenheid van medewerkers bij lokale gemeenschappen vormt een aanvulling op onze bedrijfsactiviteiten en bevordert een nauwere samenwerking met regeringen, ngo's en klanten.

ABN AMRO Foundation

Naast de lokale activiteiten van onze BU's voert de ABN AMRO Foundation een wereldwijd programma van maatschappelijke projecten. Deze stichting ontvangt jaarlijks een bedrag van de bank voor het steunen van projecten die het ondernemerschap bevorderen, beroepsopleidingen aanbieden, het kleinbedrijf versterken en de markten vergroten waarin armere mensen zaken kunnen doen.

In 2007 zijn verschillende projecten in landen als China, Kazachstan, Roemenië, Argentinië, Paraguay en Uruguay gestart. Begin 2008 ondersteunde de stichting ruim negentig projecten in 25 landen. Een paar voorbeelden:

- steun aan de enige particuliere middelbare school op non-profitbasis in de regio Beijing voor kinderen van Chinese migranten die op zoek naar werk van het platteland naar de stad zijn getrokken. Aan dit project hebben we samengewerkt met Mercy Corp;
- vrijwilligerswerk in Brazilië, Chili en Roemenië in het kader van het NESsT-project (Nonprofit Enterprise and Selfsustainability Team) dat maatschappelijke ondernemingen helpt met het opstellen van een bedrijfsplan en het opstarten van hun bedrijfsactiviteiten.

De stichting is in 2008 officieel opgeheven.

Wereldwijd

Elk jaar zetten duizenden ABN AMRO medewerkers zich met tijd en kennis in voor hun lokale gemeenschap. Zelf leren ze ook van die ervaringen, of ze nu voor het goede doel rond Victoria Peak in Hongkong racen, kinderen helpen op scholen in Mexico of Nederland of activiteiten helpen organiseren voor Spaanse achterstandsjongeren.

In het kader van de Internationale dag van de vrijwilliger in december namen honderden medewerkers over de hele wereld deel aan maatschappelijke activiteiten.

Onze maatschappelijke inzet is vooral groot in Nederland, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. In de Verenigde Staten hadden wij in 2003 het grootste programma voor vrijwilligerswerk door medewerkers.

Onze toekomst

Door sociale, ethische en milieuaspecten een centrale plaats in haar bedrijfsactiviteiten te geven geeft ABN AMRO formeel invulling aan duurzaamheid.

De toonaangevende positie van ABN AMRO op het gebied van duurzaamheid, alsook haar pioniersrol bij de ontwikkeling van de Equator Principles, heeft de benadering van duurzaamheid binnen de internationale financiële sector een positieve impuls gegeven. De bank heeft hiervoor erkenning gekregen in de vorm van talrijke prijzen, waaronder de Financial Times Sustainable Bank of the Year Award.

De overname van ABN AMRO door de Royal Bank of Schotland, Banco Santander en de Nederlandse Staat roept de logische vraag op wat er gaat gebeuren met de duurzaamheidsinitiatieven van ABN AMRO. De drie overnamepartners begrijpen deze bezorgdheid en - belangrijker nog - onderkennen het belang van duurzaamheid voor zakelijk succes op de lange termijn. De overnamepartners zijn bezig de eigen best practices te combineren met die van de respectieve bedrijfsonderdelen van ABN AMRO die worden overgenomen. Zij beseffen de noodzaak van een goed evenwicht tussen de belangen van alle belanghebbenden in onze invloedssfeer en blijven zich bij de verwezenlijking van de doelstellingen inzetten voor goede prestaties op het gebied van duurzaamheid.

Redactie en publicatie:
ABN AMRO Bank Nederland
Afdeling Sustainability / MVO
PAC: AA4100
Foppingadreef 22
1102 BS Amsterdam

Ontwerp
Mediabrein Concept, Hilversum / Media Services ABN AMRO

Fotografie
StudioBas.com

ABN AMRO of de betreffende eigenaar behoudt zich alle rechten voor (waaronder begrepen auteursrechten, handelsmerken, patenten alsook intellectuele eigendomsrechten) met betrekking tot alle in dit duurzaamheids overzicht verstreekte informatie (waaronder begrepen alle teksten, grafische weergaven en logo's). Niets uit dit duurzaamheids overzicht mag worden veeelvoudigd, gedownload, gepubliceerd, verspreid, openbaar gemaakt of gereproduceerd zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende. Het is echter wel toegestaan informatie uit dit duurzaamheidsverslag voor persoonlijk gebruik af te drukken en/of te downloaden.